

گفت‌وگو با غلامرضا نظربلند درباره حوادث آبان ۹۸
جدال گفتمانی
درواه است

گروه اقتصاد: کوتاه‌ترشدن فاصله اعتراضات عمومی در چند سال اخیر، این سؤال را در ذهن ایجاد می‌کند که گره کار کجاست که دیگر قشر پایین جامعه که دغدغه آب و نان داشت و همچون قشر نخبه و متوسط لزوماً به دنبال توسعه سیاسی نبود...

صفحه ۸

سه‌شنبه ۲۰ اسفند ۱۳۹۸ | ۱۵ رجب ۱۴۴۱ | ۱۰ مارس ۲۰۲۰

سالنامه
۱۳۹۸

به قیمت ۲۰ هزار تومان
از روزنامه‌فروشی‌ها بخواهید

سال هفدهم | شماره ۳۶۶۶ | ۱۶ صفحه | ۴۰۰۰ تومان

سرمقاله

پندهای کرونا برای ایران و جهان

مهرنوش جعفری

شیوع انفجاری نوع جهش‌یافته ویروس کرونا موسوم به کوید ۱۹، پیام‌های بسیاری دربر دارد که با وجود اصل پایداری حیات اگر فرصتی برای پندپذیری باقی مانده باشد، توجه به آن می‌تواند آئینه گوش جهانیان شود.

نخست: بشر امروز برای عبور از بحران جاری ناشی از همه‌گیرشدن ویروس کرونا لازم است درباره علت پیدایش و تکثیر برق‌آسای آن تأمل کند و برای این پرسش پاسخ روشنی به‌دست بدهد که آیا این پدیده امری طبیعی و خارج از نحوه زیست او در کره خاکی است یا امری خودساخته و حاصل ادامه رژیم ناصواب زیستی‌اش به‌شمار می‌رود؟ طبعاً پاسخ سیاست‌مداران با پاسخ دانشمندان تفاوت بسیار خواهد داشت و علت هم روشن است؛ هیچ سیاستمداری حاضر به قبول این واقعیت نیست که کشورش در پیدایش و تکثیر این بلیه مسئولیت داشته است (طرفه اینکه چینی‌ها حتی در این واقعیت که منشأ این ویروس در چین بوده تردیدآفرینی کرده‌اند). بنابراین سیاست‌مداران به‌دلیل منافع سیاسی بیشتر تابع منافع‌اند تا عقلانیت و اخلاق و عدالت.

دوم: کرونا تهدیدی علیه کل بشریت است و نه فقط مردمان یک کشور یا سرزمین. علت روشن است؛ جهانی‌شدن و گسترش ارتباطات سوبه‌های متفاوتی دارد. مثلاً تمامی آن منحصر به فراهم‌آمدن امکان بازبیدار عجایی مثل دیوار چین و گرفتن سلفی و ارسال هم‌زمان به دوستان در قاره دوردست نیست، بلکه سوبیه دیگرش انتقال بیماری‌هایی است که ممکن است ناشی از نوعی رژیم غذایی رایج میان مردمان یک منطقه خاص باشد؛ به همین سادگی! اگر روزگای دسته‌بیل و کلنگ و سنگ قبر از چین صادر می‌شد، چرا نباید انتظار داشت که اثرات ناخواسته سوپ خفاش که خوراک طایفه‌ای از مردمان آنجاست، سر از سرزمین‌های دیگر درآورد؟

سوم: در پرتو جهانی‌شدن ملل و دول دوست، رقیب یا متخاصم به یک اندازه در معرض آسیب و بلکه شکست و ویرانی نسبی، ناشی از ظهور این ویروس مرک‌بارند؛ بنابراین صرف‌نظر از دوستی‌ها و دشمنی‌های متداول میان بلوک‌های قدرت، لازم است همگان به یک احساس مشترک نه برای نجات بشریت لاقل برای حفظ قدرت خود، کاری بکنند و در وهله بعد نیز برای تکرارنشدن این بلای خودساخته آستین‌های همت‌شان را بالا بزنند و مانند اقدام مشابه پس از جنگ جهانی دوم، یعنی تشکیل جامعه ملل، این‌بار پروتکل‌های مؤثر و لازم‌الاجرای جهانی تدوین کنند و به تصویب نمایندگان همه ملل برسانند تا به‌عنوان نمونه دامنه تداخل زیست‌بوم بشر در حیات سایر جانداران وحشی دقیقاً مطالعه شده و پس از آشکارشدن پیامدهای سوء آن محدود و کلاً ممنوع شود.

چهارم: بشر امروز هنوز درک نکرده است که برای ادامه زندگی و حفظ حیات (این موهبت فوق‌العاده پیچیده و فوق‌العاده زیبا و بی‌نظیر) در زمینی که برای مدتی «معلوم» در اختیارش گذاشته شده است تا آبادش کند، نیازمند درک و شناخت درست سازوکار آن در تمامی ابعاد و عرصه‌هاست. پدیده‌هایی همچون گرمایش زمین و نابودی جنگل‌ها و تاراج منابع کمیاب زمینی و دریایی که دانشمندان سال‌هاست درباره آن هشدار می‌دهند، هنوز که هنوز است جدی گرفته نمی‌شود و حتی با تمسخر و ریشخند از کنار آن عبور می‌کنند (نگاه کنید به سرانجام معاهده پاریس درباره گرمایش زمین و خروج دولت ترامپ از این معاهده). هنوز فعالیت زیست‌محیطی در بسیاری از کشورها از جمله کشور ما ناشناخته یا حاشیه‌ای و متأسفانه در مواردی بسیار پرهزینه و حتی مرک‌بار است.

پنجم: بدیهی است مدیریت جهاد در راه نجات زمین و حیات روی آن، بیش از آنکه در دستان سیاست‌مداران (که عموماً عقل‌گریز یا عقل‌ستیزند) باشد، در صلاحیت دانشمندان متعهد و متفکران مستقل دنیاست که باید دست استمداد بشر درمانده امروز و مردمان رنج‌دیده را بگیرند و حکمرانان را سر عقل آورند و مجانشان کنند که زندگی مردم بی‌پناه را با بازیچه حس قدرت‌طلبی و بلندپروازی خود قرار ندهند. در بحران جاری متأسفانه صدای این دسته از متفکران و دانشمندان گوئی (اصلاً) شنیده نمی‌شود و تک‌صداهایی مانند قهرمان کوچک سوئدی، گرتا تونبرگ در این میان استثنا است.

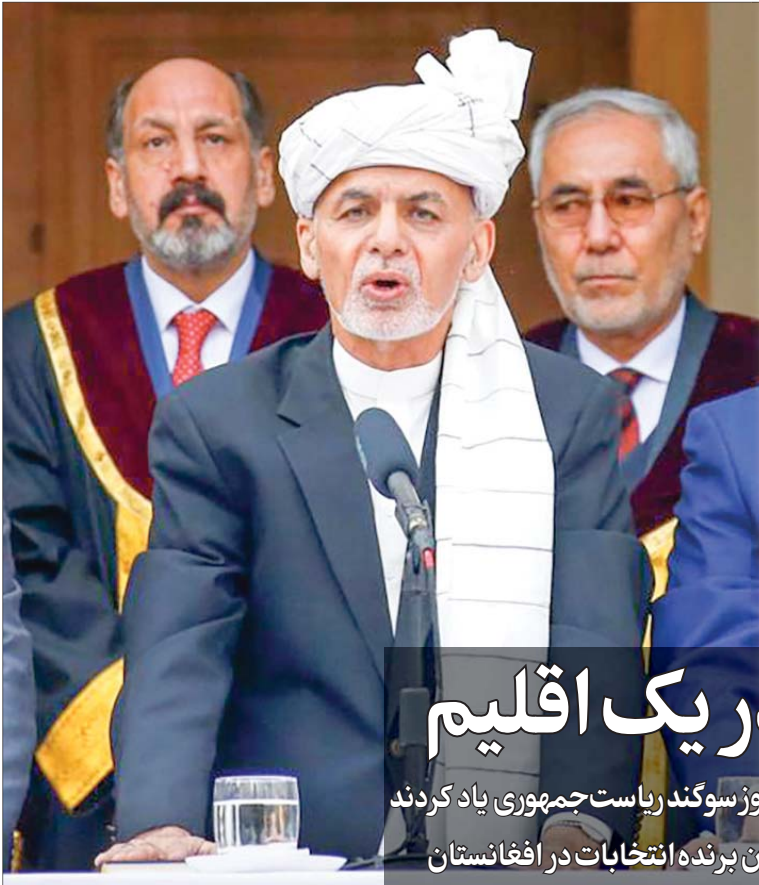
ششم: کرونا به همه ما می‌آموزد همان‌طوری که غفلت یا باورنداشتن به مقررات راهنمایی‌وراندگی موجب سقوط راکب و مرکب به دره مرگ می‌شود، در صورت ادامه بی‌توجهی به سازوکار حیات و زیست‌بوم بشر، نباید انتظار رهایی از منجلاب وحشت و ناامنی و قحطی را از هیچ منبع طبیعی یا قدرت فراطبیعی داشت.

ادامه در صفحه ۴

«شرق» راهکار دولت برای جبران کمبود ماسک و مواد بهداشتی را بررسی کرد

تله ارزی در غیاب لیست ارزی

صفحه ۴

عکس: Reuters

صفحه‌های ۲ و ۷

دو تحلیف در یک اقلیم

اشرف غنی و عبدالله در یک روز سوگند ریاست‌جمهوری یاد کردند
معاون سابق وزیر خارجه: طالبان برنده انتخابات در افغانستان

یادداشت

افغانستان و خطر
درگیری داخلی

نوذر شفیع

دو مراسم تحلیف ریاست‌جمهوری در یک روز و در دو مکان مختلف در کابل، پایتخت افغانستان، شرایط عجیب و تجربه‌نشده‌ای را در اعتراض‌های انتخاباتی مرسوم در دنیا نشان داد. حالا که اشرف غنی و عبدالله عبدالله هر دو خود را رئیس‌جمهور ساخته شرقی ایران می‌دانند، باید به انتظار سه احتمال نشست؛ وقوع درگیری‌ها و برهم‌خوردن همین ثبات نسبی در افغانستان، تکرار سناریوی دولت آشتی ملی مانند آنچه در دولت گذشته افغانستان رخ داد و یکی رئیس‌جمهور و دیگری رئیس اجرائی شد و سرانجام ایجاد دولت موقت برای تجدید انتخابات. کمیسیون مستقل انتخابات، اشرف غنی را پیروز انتخابات می‌داند و رقیب انتخاباتی او، برگزارکنندگان انتخابات را به تقلب گسترده متهم می‌کند. وی و تیم انتخاباتی‌اش، شکایت خود را بر اساس قانون به کمیسیون انتخابات ارائه کرده‌اند، اما این کمیسیون، بدون رسیدگی به شکایت یادشده، رئیس‌جمهور فعلی را پیروز انتخابات اعلام کرد. بی‌توجهی به رفتار قانون‌مند عبدالله، می‌تواند درگیری‌های داخلی خونین نظامی را در پی داشته باشد.

ادامه در صفحه ۲

حرف اول

زیرگذر گیشا
تحقق وعده مدیریت شهری

افشین حبیب‌زاده

بازگشایی زیرگذر تقاطع بزرگراه‌های شهید چمران و جلال آل‌احمد را که از مهم‌ترین پروژه‌های عمرانی دوره فعلی مدیریت شهری است، می‌توان تحقق وعده‌های عمرانی شورای شهر پنجم دانست. پل گیشا در سال ۱۳۵۳ و به‌طور موقت برای بازی‌های آسیایی ۱۹۷۴ ساخته شده بود، اما به مرور زمان از یک سو به دلیل عرض کم پل و ایجاد ترافیک سنگین روی آن که منجر به افزایش زمان سفر و مصرف سوخت شده بود و از سوی دیگر فرسودگی و هزینه‌های بالای تعمیر و نگهداری آن، موجب شد مدیریت شهری برچیدن پل فلزی گیشا را در دستور کار خود قرار دهند. ازاین‌رو مطالعات امکان‌سنجی تقویت یا برچیدن پل گیشا در سال ۱۳۹۱ انجام و در سال ۱۳۹۳ طرح احداث زیرگذر گیشا به تصویب رسید و در همان سال فرایند اجرائی آن آغاز شد؛ اما به دلیل معارضات تأسیساتی، احداث خط ۶ و ۷ مترو و مشکلات مالی، عملیات اجرائی آن پیشرفت چشمگیری به خود ندید. در همان ماه‌های اولیه شروع فعالیت مدیریت جدید شهری در سال ۱۳۹۶، بررسی طرح زیرگذر گیشا و دسترسی‌های آن مورد بررسی مجدد کارشناسی قرار گرفت.

ادامه در صفحه ۲

خانواده محترم راه‌چمنی

مصیبت درگذشت مرحوم دکتر محمدرضا راه‌چمنی

را تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزو می‌کنیم.

روزنامه شرق

جناب آقای محمدرضا جندقی

مصیبت درگذشت مادر گرامیتان را به جناب‌عالی

و خانواده محترم تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحومه علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزو می‌کنیم.

غلامحسین جلالی – محمدرضا رسولی

فردا
۲۱ اسفند
ضمیمه
روزنامه شرق

قابل توجه هنرمندان، نویسندگان، روزنامه‌نگاران
مدیران و مخاطبان فرهیخته روزنامه شرق

سررسید «فرهنگ، هنر و رسانه» ویژه سال ۱۳۹۹ روزنامه شرق منتشر شد. این سررسید، ویژگی‌های منحصر به فردی نسبت به سررسیدهای معمول دارد و اطلاعات آن در تمام سال، مورد استفاده اهالی فرهنگ و هنر و روزنامه‌نگاران قرار خواهد گرفت. بسیاری از مناسبت‌های این سررسید برای نخستین بار است که در قالب یک سررسید منتشر می‌شود، همچنین ۵۰ چهره تأثیرگذار قرن نیز با انتشار تصویرشان معرفی شده‌اند.

شرق
روزنامه